

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 12C/407/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515209476
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Erika Trtalová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3515209476.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom v spore žalobcu: P. B. E., H.. XX.XX.XXXX, C. A.. T. X, R., právne zastúpeného: JUDr. Mária Cagalová, advokát, so sídlom Poľovnícka 10, Nové Mesto nad Váhom, proti žalovaným: X/ M. E., Q.. N., H.. XX.XX.XXXX, C. Š. XXX/XX, H. Z. H. N. a X/ N. E., H.. XX.XX.XXXX, C. Š.S. XXX/XX, H. Z. H. N., obaja právne zastúpení: JUDr. Šimon Cibulka, advokát, so sídlom Hodžova 53, Trenčín, v konaní o zaplatenie 120.000,- Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Konanie v časti o zaplatenie úrokov z omeškania presahujúcej 8,75 % ročne zo sumy 67.000,- Eur od 1.10.2012 zastavuje.

II. Žalobný návrh v celom rozsahu zamietá.

III. Žalovanému 1/ a žalovanému 2/ sa priznáva právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalobca povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalovaných v lehote do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 30.09.2015 po úprave petitu žalobného návrhu zo dňa 09.11.2017 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ k povinnosti zaplatiť mu 120.000,- Eur titulom vrátenia pôžičky zo Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2009, Dodatku č. 1 zo dňa 15.05.2012 a Uznania záväzku zo dňa 08.08.2012, spolu s úrokom z omeškania vo výške 2,45 % za každý mesiac omeškania od 09.08.2012 do zaplatenia a náhradu trov konania s tým, že plnením jedného so žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobný návrh odôvodnil tým, že dňa 18.05.2009 bola medzi ním a žalovaným 1/ uzatvorená Zmluva o pôžičke č. XXXX/XXXX, na základe ktorej sa žalobca zaviazal žalovanému 1/ poskytnúť pôžičku vo výške 67.000,- Eur, ktorú sa mu zaviazal vyplatiť pri podpise zmluvy. V čl. II, bode 2. sa žalobca a žalovaný 1/ dohodli na splatnosti pôžičky do 18.08.2009 a v bode 3. na úroku vo výške 2,45 % z celkovej sumy pôžičky za každý mesiac. Keďže žalovaný 1/ nebol schopný pôžičku v dohodnutej lehote vrátiť, žalobca so žalovaným 1/ uzatvorili dňa 15.05.2012 Dodatok č. 1 k Zmluve o pôžičke č. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2009, ktorým sa dohodli na zmene čl. II. bodu 2 tak, že istina je splatná do 30.09.2012. Dňa 08.08.2012 žalovaný 1/ uznal svoj dlh voči žalobcovi vo výške 120.000,- Eur. Ručiteľskou listinou č. X/XXXX zo dňa 08.08.2012 žalovaný 2/ prevzal ručenie za včasné a úplné zaplatenie záväzku žalovaného 1/ podľa zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2009 a Dodatku č. 1 zo dňa 15.02.2012, ako aj uznania záväzku zo dňa 08.08.2012. Keďže ani v dodatočne dohodnutej lehote na vrátenie požičaných finančných prostriedkov žalovaný 1/ neuhradil žiadnu sumu, žalobca zaslal žalovanému 1/ zaslal výzvu k splateniu pôžičky listom zo dňa 12.05.2015. Nakoľko žalovaný 1/ poskytnutú pôžičku ani po výzve

neuhradil, žalobca listom zo dňa 02.06.2015 zaslal výzvu žalovanému 2/ ako ručiteľovi. Žalovaní žiadne poskytnuté finančné prostriedky žalobcovi nevrátili.

2. Platobným rozkazom č. k. 12C/407/2015-25 zo dňa 27.11.2017 súd žalobe vyhovel v celom rozsahu. Platobný rozkaz sa žalovanému 1/ nepodarilo doručiť do vlastných rúk, preto ho súd uznesením č. k. 12C/407/2015-25 zo dňa 03.04.2018 v zmysle § 266 ods. 3 zrušil v celom rozsahu.

3. Zároveň proti platobnému rozkazu podal žalovaný 2/ odpor, v ktorom spochybnil samotnú Zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX, konkrétne plnenie tejto zmluvy zo strany žalobcu, keďže má za to, že k požičaniu sumy 67.000,- Eur nikdy nedošlo a predmetnú zmluvu žalovaný 1/ podpísal pod nátlakom v rozrušení a bez vedomosti skutkového stavu. Navyše bola táto zmluva simulovaná, keďže žalovaný 1/ žiadne peniaze na základe tejto zmluvy neobdržal, bol zo strany žalobcu uvedený do omylu. Zmluva bola len dôsledkom „obchodu“ medzi žalobcom, jeho právnu zástupkyňou a P. E. (manžel žalovaného 1/, otec žalovaného 2/) a následným nátlakovým konaním zo strany žalobcu na žalovaného 1/. Spomínaný „obchod“ v spojení s uzavretím zmluvy o pôžičke už viackrát písomne či ústne uvádzal tunajšiemu súdu na pravú mieru P. E., ktorý vystupuje ako intervenient v konaní o odporováciu žalobu vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6C/110/2012. Zároveň zdôraznil, že dohodnuté podmienky v zmluve o pôžičke potenciálne môžu mať spôsobilosť vykazovať znaky úžery v rovine občianskoprávnej alebo trestnoprávnej, čo môže mať za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Poukázal tiež na znenie čl. II. bod 3 zmluvy, v zmysle ktorej bol dohodnutý úrok za poskytnutú pôžičku vo výške 2,45 % z celkovej dlžnej sumy za každý mesiac, ktoré možno chápať ako dohodnutý zmluvný úrok - odmenu veriteľa (žalobcu) za poskytnutú odpliatnu pôžičku, nie ako úrok z omeškania uplatnený v petite žaloby. Zároveň namietal znenie čl. III. bod 5, ktorý uvádza, že istina pôžičky spolu s úrokom je splatná do 18.08.2009 s možnosťou predčasného splatenia, keď dodatkom č. 1 k zmluve sa žalobca so žalovaným 1/ dohodli na zmene tak, že istina je splatná do 30.09.2012, teda posunuli splatnosť istiny, pričom týmto dodatkom však v žiadnom prípade nedošlo k posunutiu splatnosti zmluvného úroku (odmeny veriteľa), teda žalovaný 1/ bol povinný uhradiť zmluvný úrok do 18.08.2009, preto sa nemohol dostať do omeškania so splatením úroku 2,45 % dňa 09.08.2012, ale dňa 19.08.2009. Keďže sa strany dohodli na pôžičke na tri mesiace, žalobcovi patrí odmena len za tri mesiace, čo predstavuje odmenu 4.924,50 Eur, ktorú považuje za neprímeraný dohodnutý zmluvný úrok (odmenu) pre rozpor s dobrými mravmi, čo robí dojednanie o zmluvnom úroku (odmene) za neplatné. Žalovaný 2/ ďalej spochybnil samotnú platnosť uznania dlhu, čo do výšky, nakoľko dlh v tom čase objektívne nemohol byť tak vysoký. Navyše, žalobcom skoncipované uznanie dlhu bolo žalovanému 1/ predložené a táto ho podpísala od nátlakom žalobcu a jeho právnej zástupkyne, teda uvedený právny úkon nedisponoval jeho podstatným prvkom - slobodnou vôľou. Čo sa týka výšky uznaného dlhu, k uznaniu dlhu došlo dňa 08.08.2012, t.j. v čase po uzavretí Dodatku č. 1 (15.05.2012), ktorým došlo k posunutiu splatnosti istiny, to znamená, že v čase uznania dlhu žalovaný 1/ ešte nebol v omeškani, keďže istina ešte nebola splatná a teda uznaný dlh nemohol dosahovať hodnotu v celkovej výške 120.000,- Eur (67.000,- Eur istina + 53.000,- Eur úroky). Za predpokladu, že zmluva bola platná a rovnako aj jej dodatok, tak dlh v tom čase mal dosahovať hypoteticky max. sumu 71.924,50 Eur a nie 120.000,- Eur. Ďalej poukázal aj na nezákonnosť sankčného úroku z omeškania vo výške 2,49 % mesačne dohodnutého v zmluve, ktorý niekoľkonásobne prekračuje zákonný úrok z omeškania stanovený v § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a to trojnásobne. Táto skutočnosť teda nasvedčuje, že uznaný dlh reálne neexistoval, čo do uznanej výšky, čo nesporne podporuje aj skutočnosť, že žalovaný 1/ v čase uznania dlhu ešte nebol v omeškani. Žalovaný 2/ zároveň nespochybnil podpísanie ručiteľskej listiny, no uviedol, že túto podpísal pod nátlakom. Za účelom svojho záväzku zriadil v prospech žalobcu aj záložné právo, čo žalobca opomenul v žalobe, pričom sa oficiálne nedomáhal výkonu záložného práva až do roku 2017. Cieľom žalobcu nie je podľa žalovaného 2/ zaplatenie 120.000,- Eur vo finančnej podobe, ale získanie nehnuteľností v k. ú. Nové Mesto nad Váhom. Žalobný návrh navrhol ako nedôvodný zamietnuť v plnom rozsahu.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, svedka P. E., oboznámením žalobného návrhu v spojení s písomnými vyjadreniami strán sporu, zmluvy o pôžičke, Dodatku č. 1, Ručiteľskej listiny, Uznania dlhu, výziev, písomného vyjadrenia P. E., zmluvy o pôžičke v znení predloženom v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/110/2012, úradného záznamu, plnomocenstva, oznámenia, kúpnej zmluvy, ručiteľskej listiny, vyjadrenia OR PZ, zmluvy o zriadení záložného práva, obsahu spisu sp. zn. 6C/110/2012 a zistil tento skutkový stav.

5. Zo znenia zmluvy o pôžičke predloženej žalobcom spolu so žalobným návrhom vyplýva, že k uzatvoreniu zmluvy došlo dňa 18.05.2009. Žalobca poskytol žalovanému 1/ pôžičku vo výške 67.000,- Eur so splatnosťou dňa 18.08.2009. Podľa bodu V 10. Žalovaný 1/ svojim podpisom potvrdil prevzatie sumy 67.000,- Eur.

6. Zo znenia zmluvy o pôžičke predloženej žalobcom spolu so žalobným návrhom vyplýva, že k uzatvoreniu zmluvy došlo dňa 18.05.2009. Žalobca poskytol žalovanému 1/ pôžičku vo výške 67.000,- Eur so splatnosťou dňa 18.06.2009. Podľa bodu V 10. Žalovaný 1/ svojim podpisom potvrdil prevzatie sumy 67.000,- Eur.

7. Porovnaním vyhotovení zmluvy o pôžičke nachádzajúce sa vo fotokópii v spise sp. zn. 6C/110/2012 a v spise sp. zn. 12C/407/2015 bolo zistené, že boli vyhotovené dve rozdielne fotokópie, ktoré sa líšia článkom II. bod 2 a aj podpismi dlžníka. Táto skutočnosť poukazuje na to že so zmluvou o pôžičke bolo manipulované a bola podpisovaná rozdielnymi osobami. Súdu neboli predložené originály zmlúv. Žalobca nevedel daný rozpor vysvetliť.

8. Dňa 15.05.2012 bol medzi žalobcom a žalovaným 1/ uzatvorený dodatok č. 1 k zmluve o pôžičke č. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2009, v zmysle ktorého bol určený okamih splatnosti dňom 30.09.2012.

9. Dňa 08.08.2012 žalovaný 2/ vyhlásil, že preberá splatný záväzok vzniknutý na základe zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2009 v spojení s dodatkom č. 1 zo dňa 15.05.2012, ak žalovaný 1/ ani v dodatočnej lehote určenej veriteľom v písomnej výzve nesplní svoj záväzok. Súčasne za účelom splnenia ručiteľského záväzku zriadil v prospech veriteľa záložné právo na nehnuteľný majetok podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 08.08.2012.

10. Dňa 08.08.2012 žalovaný 1/ uznal dlh vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX a dodatku č. 1 zo dňa 15.05.2012 vo výške 120.000,- Eur, čo do dôvodu a výšky.

11. Dňa 12.05.2015 vyzval žalobca žalovaného 1/ na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 5 dní odo dňa doručenia, pričom uviedol, že doba splatnosti bola zmenená na deň 30.09.2012 a dlh ku dňu 30.04.2015 predstavuje sumu 174.169,50 Eur.

12. Dňa 02.06.2015 vyzval žalobca žalovaného 2/ na zaplatenie dlžnej sumy 174.169,50 Eur v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy.

13. Na pojednávaní dňa 05.10.2018 žalovaný 2/ spochybnil zmluvu o pôžičke, pretože mal za to, že k požičaniu 67.000,- Eur nikdy nedošlo a uviedol, že žalovaný 1/ predmetnú zmluvu o pôžičke podpísal pod nátlakom a v rozrušení, zo strany žalobcu bol uvedený do omylu. Zmluva, dodatok a uznanie dlhu sú výrazne konfigurované v prospech žalobcu, ktorý tieto dokumenty vyhotovoval a výrazne v neprospech žalovaného 1/. Namietal neprimeranosť zmluvného úroku a jeho rozpor s dobrými mravmi, pretože predstavuje 29,45 % ročne. V tej dobe ročná úroková miera predstavovala ani nie 15 % ročne. Spochybnil samotnú platnosť uznania dlhu, ktorému chýba podstatný prvok - prejav slobodnej vôle, čo v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka spôsobuje neplatnosť. Ani výška dlhu v čase jeho uznania nebola taká vysoká. K uznaniu dlhu došlo až po uzavretí dodatku č. 1, čím došlo k posunutiu splatnosti istiny, teda žalovaný 1/ v čase uznania dlhu v podstate nebol v omeškaní. Opätovne poukázal na nezákonnosť sankčného úroku a neplatnosť ručiteľskej listiny.

14. Na pojednávaní dňa 19.10.2018 žalobca navrhol pripustiť zmenu petitu tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi 120.000,- Eur z titulu vrátenia pôžičky zo zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2009, dodatku č. 1 zo dňa 15.05.2012 a uznania záväzku zo dňa 08.08.2012 spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 67.000,- Eur od 01.10.2012 do zaplatenia a sumu 7.200,- Eur ako úhradu súdneho poplatku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania. Uviedol, že pokiaľ žalovaní namietajú absenciu preukazujúcich dokladov, tieto sa nachádzajú v spise. Žalobca najskôr vyzval dlžníka a až potom ručiteľa. Nesúhlasil so spochybnením žalovaného 2/, pretože pri podpise zmluvy o pôžičke nebol. Žiadny nátlak na žalovaného 1/ zo strany žalobcu nikdy nebol vyvíjaný. Pokiaľ ide o tvrdenie, že išlo o úžeru, predložil súdu prehľad úrokových sadziieb v tom období aj pred ním, sadzbu považuje jednoznačne za primeranú. Úrok v

dohodnutej zmluve nie je neprimeraný, je úrokovou mierou obvyklou v praxi peňažných ústavov platných v čase uzavretia zmluvy o pôžičke. Pokiaľ ide o tvrdenie, že uznanie dlhu bolo urobené pod nátlakom, podpis na zmluve je overený, takže nevie, či notárka nútila podpísať. Uznanie dlhu je platné, urobené slobodne, čo dosvedčuje i to, že podpis bol overený notárom. Právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že sa snažila rodine E. pomôcť z finančných problémov a požiadala žalobcu, aby im dopožičal. Túto pôžičku sľúbili uhradiť do 3 mesiacov s tým, že žalovaní 1/ a 2/ si zoberú úver. Poprela i snahu žalobcu dostať sa k nehnuteľnostiam, lebo ak by to chcel, už tak dávno urobí. Jeho cieľom je vrátenie peňazí a nie získanie nehnuteľností. Z opatrnosti vzniesla námietku premlčania proti námietke žalovaného 2/ tvrdiac, že zmluva o pôžičke a uznanie dlhu sú neplatné. Pokiaľ žalovaný 2/ v odpore namieta uzavretie zmluvy o pôžičke a zmluvy o ručení, že boli uzavreté v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, mal možnosť podľa § 49 Občianskeho zákonníka v zákonom stanovenej lehote od zmluvy odstúpiť, čo sa do dnešného dňa nestalo.

15. Uznesením č. k. 12C/407/2015-142 zo dňa 09.04.2019 súd pripustil zmenu petitu žaloby v znení navrhnutom na vyššie uvedenom pojednávaní.

16. Žalobca uviedol, že firma P. E. mala dlh, resp. bol v exekúcii, svoj majetok prepísal na manželku (žalovaný 1/). Peniaze boli odovzdané žalovanému 1/, pri odovzdávaní bol prítomný X. M., C. Č.. Konkrétne miesto odovzdania bolo u žalovaného 1/ v pivnici, resp. vinotéke. K podpísaniu dodatku č. 1 došlo z dôvodu žiadosti zo strany samotného dlžníka (žalovaný 1/), lebo si chcel zobrať úver, resp. jeho dcéry. Na žalovaného 1/ žiaden nátlak nerobil, pri overovaní listín nebol. Pôžička mala byť použitá na vyplatenie ručiteľských dlhov a odblokovanie si svojho majetku a zastavenie exekučného konania. Žalovaný 1/ žalobcovi tvrdil, že má obstavený majetok z dôvodu ručiteľskej zmluvy a na všetok majetok sú vedené exekúcie z dôvodu nezaplatených záväzkov voči VÚB, a.s., ktoré boli postúpené na vymáhačské spoločnosti. Pokiaľ o dobu splatnosti, dobu splatenia do troch mesiacov navrhol on. Niekoľkokrát vyzýval dlžníka na zaplatenie dlhu, aj písomne. Žalobca si nepamätal, v čom požičiavaný obnos peňazí priviezol, ani v akých bankovkách sumu odovzdal. Podpisy na zmluve o pôžičke overované neboli, bola podpísaná pri odovzdávaní peňazí, možno v neskorších hodinách a notárske úrady boli zatvorené.

17. Žalovaný 1/ poprel prevzatie peňazí v sume 67.000,- Eur u nich vo vinárni od žalobcu. Uviedol, že právny zástupca žalobcu mu dával podpisovať papiere, podpisovali na rýchlo, buď u nich večer doma, alebo u zástupcu, k podpisu došlo aj na dvore, alebo na bráne. Právny zástupca len ukázal, kde treba podpísať. Poprel, že pozná osobu menom X. M., ktorá mala byť prítomná pri údajnom preberaní peňazí. Žalovaný 1/ uviedol, že podpisované doklady nečítal a spochybnil podpis na uznaní dlhu. Uviedol, že poučený o premlčaní časti dlhu nebol. V podstate len podpisoval listiny, ktoré mu boli predložené. Listiny mu predkladala A.. L., ktorá bola právnu zástupkyňou manžela. Plne jej dôverovala, a preto listiny nečítala. Prvýkrát sa o pôžičke hovorilo u nich doma na terase. Za tej situácie, že sa manžel s A.. L. vrátil zo súdu so T. s tým, že všetko dobre dopadlo a že majú chlapcov v R., ktorí pomôžu. Nevedel uviesť, od koho mali byť tieto peniaze a ani o koľko peňazí šlo. Poprel, že by k prevzatiu peňazí od žalobcu došlo vo vinárni. Do tej doby žalobcu nepoznal. Spoznal ho až v okamihu, kedy sa začala pripomienka ohľadom splácania zo strany A.. L., že sa ozývajú spoločníci a žiadajú vrátiť požičanú sumu. Bolo to asi v roku 2012. Je pravdou, že poznal otca žalobcu, pretože spolu s pani A.. L. chodili k nim na obed. Je pravdou, že firma manžela mala exekúcie, avšak nie on. Poprel však, že by niekedy od žalobcu prevzal ním tvrdený obnos peňazí.

18. Žalovaný 2/ uviedol, že o tom, že je ručiteľ sa dozvedel až tento rok vo februári. Celá situácia je veľmi pre neho stresujúca. Až veľmi okaté je, že všetko, čo kedy vlastnil, je momentálne prevedené na žalobcu a A.. L.. Správanie A.. L. vnímal tak, že si nakoniec musel vymeniť telefónne číslo. Doteraz sa bojí chodiť do obchodu, pretože ho tam zastavovala. Nadávala na jeho mamu, že keď listiny nepodpíšem, tak mama pôjde sedieť. Veľmi dobre vedela, že všetko podpíšeme. Všetko bolo robené na rýchlo. Keď odchádzal do Anglicka, tak vlastnila už spomínaný pozemok. Tesne pred odchodom mu bolo povedané, že rýchlo rýchlo má niečo podpísať. Mama mu potom volala do Anglicka, že pozemok už je prevedený. Má na to svedkov, že v strese, keď vidí A.. L. vychádzať z obchodu. Zostáva sedieť v aute a celý sa trasie.

19. Z výpovede svedka P. E. vyplynulo, že právna zástupkyňa žalobcu zastupovala ich rodinu vo viacerých konaniach, preto sa na ňu obrátil so žiadosťou o pomoc pri vyplatení dlhu voči VÚB, nakoľko

nemohol získať úver v žiadnej banke. Svedok pri podpise zmluvy o pôžičke ani pri podpise ostatných listín nebol prítomný, dozvedel sa o tom až následne. Potvrdil, že suma 67.000,- Eur určite jeho manželke (žalovaný 1/) nebola vyplácaná. Nevidel, že by jeho manželka mala takúto sumu pri sebe. Keby takúto sumu mali, tak by dcéra nemusela ísť robiť do Anglicka. Za posledných 8 rokov si nekúpil auto, žije skromne. Zmluvu považuje za fiktívnu.

20. Podľa § 37 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný

21. Podľa § 40 ods.1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný

22. Podľa § 558 Občianskeho zákonníka ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

23. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

24. Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

25. Zmluvu o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi na voľné nakladanie veci určené podľa druhu, t.j. veci zastupiteľné, najmä peniaze, pričom dlžník sa zaväzuje vrátiť mu po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Právny vzťah založený na takejto zmluve môže byť odplatný aj bezodplatný. Zmluvu o pôžičke je možné uzatvoriť ústne, písomne a aj konkludentne. Esenciálnymi (pojmovými) znakmi zmluvy o pôžičke sú: a/ prenechanie vecí na voľné nakladanie a aj spotrebovanie, b/ druhovo určené veci, c/ dočasný právny vzťah, d/ povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu, e/ určenie doby splatnosti (vrátenia) pôžičky. Pri zmluve o pôžičke, ako neformálnej, ale reálnej zmluve (kontrakte) sa bezpodmienečne vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Strany sporu uviedli, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, avšak nezhodli sa vo svojich tvrdeniach. Žalobca v konaní tvrdil, že odovzdal žalovanému 1/ sumu pôžičky v úhrne 67.000,- Eur za prítomnosti svedka X. M., žalovaný 1/ uvedenú skutočnosť poprel a žalobca reálne odovzdanie nepreukázal, nevedel uviesť spôsob odovzdania peňazí a ani nenavrhol vypočutie svedka odovzdania peňazí X. M.. Tým mal súd za preukázané, že primárnym právnym úkonom je zmluva o pôžičke. Žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania, že platným spôsobom uzavrel zmluvu o pôžičke. Žalobca nepreukázal platnosť právneho úkonu zmluvy o pôžičke, ani reálne odovzdanie predmetu pôžičky. Podmienka reálneho odovzdania a prevzatia požičanej sumy vyplýva priamo z textu zákona § 657 Občianskeho zákonníka. Reálna zmluva, zmluva o pôžičke vzniká odovzdaním požičanej veci alebo peňažnej sumy. Zmluva o pôžičke, teda nevzniká iba dohodou strán, ale skutočným odovzdaním požičanej sumy, predmetu pôžičky. Dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia v spore o vrátenie pôžičky spočíva na žalobcovi ako veriteľovi, ktorý mal preukázať, že došlo k uzavretiu pôžičky, medzi kým, na akú výšku požičanej sumy, s akou dohodnutou lehotou splatnosti a s akými ostatnými obsahovými náležitosťami. Dôkazným bremenom veriteľa je aj preukázať, že predmet pôžičky odovzdal a že dlžník predmet pôžičky riadne a včas nevrátil.

26. Inštitút uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka nie je novým právnym titulom záväzku, ale je samostatným zabezpečovacím inštitútom; zabezpečovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania; táto domnienka je však vyvrátiteľná dôkazom opaku, čo znamená, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone stanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd preukázanú dovtedy, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Piaty oddiel Občianskeho zákonníka má nadpis „Zabezpečenie záväzkov“. V tomto piatom oddiele „Zabezpečenie záväzkov“ je ako zabezpečovací prostriedok v ustanovení § 558 Občianskeho zákonníka uvedené aj uznanie dlhu. Uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je akcesorickým zabezpečovacím právnym úkonom, ktorý zabezpečuje primárny záväzok, v tomto prípade zmluvu o pôžičke. Pri aplikácii logického výkladu potom pre platnosť akcesorického právneho úkonu sa vyžaduje preukázať platnosť primárneho právneho úkonu. V konaní žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie platného primárneho

záväzku zmluvy o pôžičke (pôžičkách). Tento dôvod je prvým dôvodom v poradí, pre ktorý je neplatný aj akcesorický právny úkon uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka - zmluva o pôžičke. Úkon - uznanie dlhu je neplatným úkonom aj z toho dôvodu, že k uzavretiu platného právneho úkonu uznania záväzku podľa § 558 Občianskeho zákonníka môže dôjsť až po tom, čo dlh vznikol. V tomto konkrétnom prípade podmienka platnosti nie je splnená, pretože nemohol žalovaný 1/ platným spôsobom uznať dlh, ktorý mal vzniknúť až po uplynutí splatnosti dlhu, teda dňa 30.09.2012. Nemohol platne uznať dlh skôr, než tento dlh vznikol (než vznikol platným spôsobom záväzok plniť). Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený, čo do dôvodu aj výšky. Predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Podmienkami platnosti právneho úkonu, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka je a) písomnosť, b) záväzok dlžníka, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, c) pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. a) Písomnosť uznania dlhu: Právny úkon zo dňa 08.08.2012 spĺňa podmienku písomného právneho úkonu tak, ako to vyžaduje § 558 Občianskeho zákonníka. Podmienkou písomného právneho úkonu je však aj vlastnoručný podpis na uznávacom prejave. Ten bol zo strany žalovaného 1/ namietnutý ako nepravý. Tým bola spochybnená platnosť právneho úkonu z hľadiska písomnosti. Súd nenariadil znalecké dokazovanie z dôvodu, že existujú iné dôvody, pre ktoré je právny úkon uznania dlhu neplatný a dokazovanie znalcom v tomto štádiu konania by bolo nadbytočné, nehospodárne. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Keďže § 558 Občianskeho zákonníka vyžaduje písomnosť právneho úkonu, v nadväznosti na § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri nedostatku písomnej formy právneho úkonu (vlastnoručného podpisu) by právny úkon uznania záväzku bol neplatným právnym úkonom. b) Záväzok dlžníka, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky. Pre zákonnú podmienku neplatnosti, resp. platnosti právneho úkonu uznania dlhu je dôležitá otázka určitosť, čo do dôvodu uznania dlhu. Ak chýba určitosť dôvodu dlhu a určitosť záväzku zaplatiť určitý dlh, potom je právny úkon uznania záväzku neplatný pre neurčitosť dôvodu dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne a zrozumiteľne; inak je neplatný. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že ak existuje viac dlhov vo väčšom časovom rozpätí, je povinnosťou v právnom úkone uznania dlhu jednoznačne určiť jednotlivý dlh, čo do dôvodu a výšky dlžník uznáva a špecifikuje dlh, čo do dôvodu a výšky sľubuje zaplatiť. Iba v takom prípade je splnená podmienka určitosť úkonu. Úkon zo dňa 08.08.2012 v nadväznosti na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v nadväznosti na § 558 Občianskeho zákonníka je neplatným právnym úkonom pre neurčitosť záväzku dlžníka, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, pretože dlh sa skladal zo sumy pôžičky vo výške 67.000,- Eur a presne nešpecifikovaného príslušenstva, pričom poskytnutie pôžičky vo výške 67.000,- Eur, ktorý je medzi stranami konania sporný. Určitosť musí byť vyjadrená v písomnom právnom úkone, keďže § 558 Občianskeho zákonníka písomnosť vyžaduje pre svoju platnosť. Podmienka písomnosti úkonu nemôže byť dokazovaná ústnym spôsobom, resp. inými dôkazmi (ohliadkou, výsluchom žalobcu a podobne), pretože by nebola naplnená podmienka, že všetky podstatné náležitosti právneho úkonu uznania podľa § 558 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú uvedené v písomnom právnom úkone uznania dlhu a že táto podmienka je podmienkou platnosti daného úkonu. Prísľub zaplataenia dlhu dlžníkom v úkone zo dňa 08.08.2012 nespĺňa zákonnú podmienku určitosť tohto záväzku čo do dôvodu, čo do výšky a z tohto dôvodu je úkon uznania dlhu zo dňa 08.08.2012 neplatným právnym úkonom. Nejde o jednoznačný záväzok dlžníka zaplatiť dlh - pôžičku jednoznačne určenú čo do dôvodu, dátumu, výšky. Táto skutočnosť spôsobuje neplatnosť právneho úkonu uznania dlhu. c) Uznáním záväzku sa nemôže meniť pôvodný záväzok, ani založiť nový záväzok, je to zabezpečovací inštitút k pôvodnému záväzku. Taktiež v nadväznosti na výkladové pravidlá súd musel chrániť vôľu zmluvnej strany. Vzhľadom k tomu, že žalobca nepreukázal ani platnosť primárneho právneho úkonu zmluvy o pôžičke, teda vznik právneho úkonu pôžičky reálnym odovzdaním pôžičky, ani uzavretie platného akcesorického právneho úkonu uznania záväzku podľa § 558 Občianskeho zákonníka, nemohlo dôjsť k presunu dôkazného bremena na žalovaných.

27. Hlavným dôvodom, vedúcim k zamietnutiu žalobného návrhu bolo neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu v tej časti, v ktorej by mal preukázať faktické odovzdanie sumy 67.000,- Eur ako predmetu pôžičky žalovanému 1/. Odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi je základným predpokladom uzavretia zmluvy o pôžičke. Za unesenie dôkazného bremena v tejto časti žalobcom, nebolo možné považovať samotný obsah časti V 10. Zmluvy o pôžičke zo dňa 18.05.2009 o tom, že žalobca pri podpise tejto zmluvy poskytol žalovanému 1/ pôžičku vo výške 67.000,-Eur, čo žalovaný

1/ potvrdil podpisom zmluvy o pôžičke, pretože tu práve absentuje moment faktického odovzdania predmetu pôžičky žalovanému 1/, ktorý v konaní žalobca nepreukázal a ani neoznačil dôkazy, za účelom preukázania danej skutočnosti.

28. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že predmetná zmluva o pôžičke nebola reálna, ale iba fiktívna, nakoľko sa jednalo o simulovaný právny úkon, ktorý zakrýval obchodné aktivity medzi žalobcom a svedkom P. E.. Žalobca hodnoverne nepreukázal uzavretie pôžičky so žalovaným 1/, najmä nepreukázal, že túto pôžičku aj reálne poskytol a odovzdal. Nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by podporovali jeho tvrdenie, že taká vysoká suma bolo vyplatená v hotovosti (napr. výbery z účtov v tom čase a pod.) Žalobca nevedel preukázať, aký spôsobom boli peňažné prostriedky odovzdané a ani na ako mieste. Žalovaní 1/ a 2/ spochybnili samotnú platnosť uznania dlhu, keď z jeho obsahu vyplýva nesúlad medzi uznaným dôvodom a výškou dlhu, nakoľko dlh vo výške 120.000,- Eur nie je špecifikovaný, nie je uvedený z čoho táto suma pozostáva a nemôže sa odvíjať od sumy 67.000,- Eur a dohodnutého úroku z omeškania, keďže v danom čase žalovaný 1/ nebol v omeškaní. Nemohlo tak dôjsť k úhrade v súlade s Dodatkom č. 1 ako je uvedené v Uznaní dlhu, keďže žalovaný 1/ sa zaviazal iba na úhradu dlžnej istiny 67.000,- Eur do 30.09.2012. Keďže je sporné, kedy bola dohodnutá splatnosť údajnej pôžičky a kedy bol podpísaný Dodatok č. 1/, do úvahy by mohol prichádzať aj to, že žalovaný 1/ si neuvedomil premlčanie dlhu a žalobca ho na to neupozornil.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p., 256 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a posúdi procesné zavinenie v prípade zastavenia konania, pričom v danom prípade žalobca procesne zaviniť zastavenie konania v časti, keďže zobral návrh späť bez uvedenia dôvodu. Keďže došlo k zamietnutiu žalobného návrhu, stala sa strana žalovaných stranou úspešnou v spore, a preto žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.